

Bruxelles, 17 iunie 2020
(OR. en)

8927/20

ENFOPOL 144
JAI 500
DROIPEN 42
COSI 101

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	17 iunie 2020
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	8605/20
Subiect:	Concluziile Consiliului privind consolidarea investigațiilor financiare în vederea combaterii formelor grave de criminalitate și a criminalității organizate

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor textul concluziilor sus-menționate, astfel cum au fost aprobate de Consiliu la 17 iunie 2020.

CONCLUZIILE CONSILIULUI**privind consolidarea investigațiilor financiare în vederea combaterii formelor grave de criminalitate și a criminalității organizate**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND Agenda strategică a UE 2019-2024¹ și Concluziile Consiliului din 12 februarie 2016 privind lupta împotriva finanțării terorismului², Concluziile Consiliului și Planul de acțiune privind calea de urmat în ceea ce privește anchetele financiare din 9 iunie 2016³, Concluziile Consiliului cu privire la Comunicarea Comisiei privind măsuri suplimentare de sporire a transparenței și de întărire a luptei împotriva evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale din 11 octombrie 2016⁴,

AVÂND ÎN VEDERE evaluarea la jumătatea perioadei⁵ a Strategiei reînnoite de securitate internă a UE, care menționează necesitatea de a continua îmbunătățirea „luptei împotriva infracțiunilor financiare și a spălării de bani, precum și facilitarea recuperării activelor prin sprijinirea unei cooperări practice eficiente între statele membre și prin încurajarea instituirii unui parteneriat de colaborare între statele membre și sectorul privat”,

REAMINTIND Concluziile Consiliului referitoare la prioritățile strategice privind combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului⁶, care se bazează pe recenta serie de rapoarte ale Comisiei în această privință⁷,

LUÂND ACT DE Comunicarea Comisiei din 7 mai 2020 privind un plan de acțiune pentru o politică amplă a Uniunii în materie de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului⁸,

FĂCÂND TRIMITERE la discuția care a avut loc în cadrul COSI la 21 februarie 2020 și care a oferit orientări pentru prezentul set de concluzii ale Consiliului,

¹ Agenda strategică a UE 2019-2024 (EUCO 9/19) privind îmbunătățirea cooperării și a partajării de informații pentru combaterea terorismului și a criminalității transfrontaliere.

² 6068/16.

³ 10125/16.

⁴ 13139/16.

⁵ 13319/17.

⁶ 14823/19.

⁷ 11514/19 (+ADD1), 11516/19, 11517/19, 11518/19, 11519/19.

⁸ 7870/20.

SUBLINIIND că investigațiile financiare sunt extrem de importante pentru Uniunea Europeană în ceea ce privește prevenirea și combaterea criminalității organizate și a terorismului,

ȚINÂND SEAMA de faptul că Uniunea Europeană și-a consolidat semnificativ cadrul juridic relativ la combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și relativ la accesul din partea autorităților de aplicare a legii la informații financiare⁹. Acest cadru juridic trebuie pus în aplicare în mod corespunzător pentru a ține pasul cu intensificarea integrării fluxurilor financiare pe piața internă, cu tendințele emergente, cu creșterea volumului de fraude și a complexității acestora, cu evoluțiile tehnologice și ingeniozitatea infractorilor care încearcă să exploateze orice deficiență sau lacună a sistemului,

RECUNOSCÂND importanța abordării „mergi pe urma banilor” în tratarea aspectelor financiare ale criminalității organizate și identificarea de noi piste în procesul de investigare a criminalității organizate și LUÂND ACT de faptul că această abordare necesită măsuri coordonate într-o serie amplă de domenii interconectate, inclusiv recuperarea activelor, utilizarea activelor virtuale (sau criptoactive) și a monedelor fiduciare, cooperarea și coordonarea dintre diferite unități de informații financiare (FIU), dar și cooperarea acestora cu autoritățile vamale, fiscale și de aplicare a legii la nivel național sau rolul Europolului și cooperarea sa cu sectorul privat,

⁹ Așa-numita cea de cincea DCSB (2015/849, astfel cum a fost modificată prin 2018/843), Directiva privind combaterea prin măsuri de drept penal a spălării banilor (2018/1673) și Directiva privind utilizarea informațiilor financiare (2019/1153).

AMINTIND că, în conformitate cu articolul 32a din Directiva privind combaterea spălării banilor¹⁰ (DCSB), până la 10 septembrie 2020, statele membre ar trebui să instituie registre naționale centralizate de conturi bancare și să asigure că aceste registre sunt direct accesibile FIU-urilor și că Directiva privind utilizarea informațiilor financiare¹¹ prevede obligația statelor membre să asigure accesul direct la registrele naționale centralizate de conturi bancare de către birourile de recuperare a activelor și alte autorități competente în materie de prevenire, depistare, investigare sau urmărire penală a infracțiunilor, desemnate de respectivele state membre,

LUÂND ACT de faptul că, potrivit unei estimări prudente, produsele provenite din săvârșirea de infracțiuni de criminalitate organizată în Uniunea Europeană (UE) se ridică la o valoare de 110 miliarde EUR pe an¹² și că, în pofida tuturor eforturilor, rata de confiscare a activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni ar fi de numai 1,1 %¹³,

ȚINÂND SEAMA de Raportul Comisiei privind interconectarea registrelor naționale de conturi bancare¹⁴ care a conchis că interconectarea registrelor de conturi bancare este fezabilă din punct de vedere tehnic și ar reprezenta un instrument valoros în cooperarea transfrontalieră dintre autoritățile competente, în special între FIU-uri, autoritățile de aplicare a legii și birourile de recuperare a activelor,

¹⁰ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, JO L 141, 5.6.2015, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843.

¹¹ Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni, JO L 186, 11.7.2019.

¹² Document de lucru al serviciilor Comisiei: Analiza măsurilor de confiscare care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare în Uniunea Europeană, SWD (2019) 1050 final, distribuit cu codul 8627/19.

¹³ Citat din Europol: „Criminalitatea continuă să fie profitabilă? Recuperarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni în UE, analiza informațiilor statistice 2010-2014”, 2016, p. 4.

¹⁴ 11518/19.

SUBLINIIND că fluxul de informații și cooperarea ar trebui îmbunătățite în continuare la nivel național și european:

- între FIU-urile din diferite state membre,
- între FIU-uri și entități din sectorul privat care au obligația să raporteze tranzacții suspecte către FIU-urile competente,
- între diferitele autorități de aplicare a legii,
- între autoritățile fiscale și autoritățile de aplicare a legii,
- între FIU-uri și autoritățile de aplicare a legii, fiscale și vamale la nivel național,
- între instituțiile financiare și autoritățile de aplicare a legii,

ATRĂGÂND ATENȚIA ASUPRA FAPTULUI că unele dintre competențele unităților de informații financiare nu sunt armonizate la nivelul întregii Uniuni Europene, ceea ce ar putea afecta capacitatea FIU-urilor de a accesa și de a face schimb de informații relevante financiare, administrative și legate de asigurarea aplicării legii (în special informații deținute de entități obligate și/sau de autoritățile de aplicare a legii),

RECUNOSCÂND natura diversă a principalelor părți interesate implicate în combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și EVIDENȚIIND nevoia ca autoritățile de aplicare a legii, autoritățile vamale, autoritățile fiscale, birourile de recuperare a activelor și unitățile de informații financiare să acceseze în mod eficace informațiile financiare și să își consolideze cooperarea în cadrul investigațiilor naționale și transfrontaliere,

EVIDENȚIIND importanța schimbului de informații financiare dintre unitățile de informații financiare și autoritățile de aplicare a legii, care va fi îmbunătățit prin Directiva privind utilizarea informațiilor financiare¹⁵,

¹⁵ Directiva (UE) 2019/1153 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni, JO L 186, 11.7.2019.

RECUNOSCÂND importanța transmiterii de informații de calitate din partea entităților din sectorul privat prin intermediul rapoartelor de tranzacții suspecte (RTS) către FIU-uri (care le transmit feedback relevant) și posibilitatea ca autoritățile de aplicare a legii să solicite informații sectorului privat în cadrul investigărilor penale pe care le desfășoară,

ȘI RECUNOSCÂND, ASTFEL, importanța stabilirii de parteneriate public-privat între autoritățile competente în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului și entitățile private obligate să raporteze tranzacții suspecte, cu scopul de a îmbunătăți calitatea și acuratețea acestora, promovând totodată o abordare bazată pe riscuri mai degrabă decât o raportare bazată pe conformitate,

LUÂND ACT de faptul că, prin decizia Autorității Europene pentru Protecția datelor (AEPD), s-a impus o interdicție vizând activitățile Europolului de prelucrare a datelor cu caracter personal (pe baza unor preocupări referitoare la persoane care nu sunt considerate suspecte) în scopul administrării tehnice a FIU.net, cu suspendarea, totodată, a interdicției pe o perioadă de un an pentru a-i da posibilitatea Europolului să asigure tranziția administrării tehnice a FIU.net în bune condiții către o altă entitate¹⁶,

PUNÂND ÎN EVIDENȚĂ Concluziile Consiliului privind cooperarea Europolului cu părți private¹⁷ și AVÂND ÎN VEDERE că părțile private joacă un rol din ce în ce mai important în prevenirea și combaterea infracțiunilor facilitate prin mijloace informatice, întrucât acestea sunt adesea în posesia unui volum important de date cu caracter personal care ar putea fi relevante pentru autoritățile de aplicare a legii,

RECUNOSCÂND activitatea pe care Europolul o desfășoară pentru sprijinirea cooperării între autoritățile de aplicare a legii din Uniune în domeniul fraudei [...] îndreptate împotriva finanțelor publice și private, al spălării banilor, al recuperării activelor, al corupției și contrafacerii, precum și pentru sprijinirea investigațiilor desfășurate de Parchetul European (EPPO), astfel cum se prevede în Regulamentul privind EPPO¹⁸,

¹⁶ Decizia AEPD din 19 decembrie 2019 privind administrarea tehnică a FIU.net de către Europol.

¹⁷ 14745/19.

¹⁸ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului privind instituirea Parchetului European (EPPO).

RECUNOSCÂND importanța Centrului pentru combaterea criminalității financiare și economice (EFECC) din cadrul Europolului,

RECUNOSCÂND importanța EMPACT și însemnătatea priorității UE în materie de infracționalitate, „Finanțarea activităților infracționale – spălarea banilor și recuperarea activelor”, ca prioritate de sine stătătoare, dar și ca prioritate orizontală pentru toate planurile de acțiune operaționale din cadrul ciclului de politici ale UE,

AVÂND ÎN VEDERE că activele virtuale joacă un rol tot mai important în spălarea banilor,

SUBLINIIND necesitatea de a pune în aplicare în mod eficace și de a continua lucrările pe bazele celei de a cincea directive privind combaterea spălării banilor, care se referă la monedele virtuale și include furnizorii implicați în servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare, precum și furnizorii de portofele digitale printre entitățile obligate,

LUÂND ACT de lucrările de analiză desfășurate de Comisie¹⁹ și de Europol²⁰, care arată că plățile în numerar sunt utilizate de infractori în scopuri de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, impunându-se astfel examinarea chestiunilor legate de reducerea plăților în numerar la nivelul UE,

CONSILIUL

INVITĂ STATELE MEMBRE:

- să acorde o atenție deosebită transpunerii Directivei (UE) 2019/1153 în vederea valorificării depline a beneficiilor registrelor centralizate de conturi bancare care trebuie instituite până la 10 septembrie 2020;
- să asigure că investigațiile financiare, ca prioritate orizontală și transversală în cadrul EMPACT, sunt incluse în toate formele de investigări penale privind criminalitatea organizată, în special privind traficul de droguri și de arme de foc, criminalitatea organizată contra patrimoniului, infracțiunile împotriva mediului, introducerea ilegală de migranți, traficul de persoane, traficul de bunuri culturale, inclusiv antichități și opere de artă și toate celelalte tipuri de criminalitate organizată, și să menționeze această prioritate în toate planurile de acțiune operaționale din cadrul platformei EMPACT;

¹⁹ 11514/19 ADD 1.

²⁰ Europolul: „De ce domină încă numerarul? Raport strategic privind utilizarea numerarului de către grupurile infracționale ca mijloc de spălare a banilor” (2015).

- să intensifice cooperarea și sinergiile în desfășurarea investigațiilor financiare și în cadrul schimbului de informații financiare între FIU-uri, birourile de recuperare a activelor, autoritățile vamale, autoritățile fiscale și autoritățile de aplicare a legii;
- să se angajeze într-o discuție constructivă cu Comisia cu privire la o viitoare interconectare a registrelor naționale de conturi bancare în vederea unei accelerări semnificative a accesului la informații financiare și în vederea facilitării cooperării transfrontaliere între autoritățile competente și omologii lor europeni;
- împreună cu agențiile JAI, să continue să promoveze echipele comune de anchetă (JIT), cu obiectivul de a demasca și împiedica activitățile de spălare a banilor și de a investiga criminalitatea organizată;
- să își sprijine actorii implicați în prioritățile EMPACT, precum și planul de acțiune operațional (OAP) „Finanțarea activităților infracționale – spălarea banilor și recuperarea activelor”, îndeosebi prin:
 - schimbul de experiență și de bune practici;
 - schimbul de informații financiare relevante;
 - consolidarea cooperării între agențiile de aplicare a legii, autoritățile vamale, autoritățile fiscale, birourile de recuperare a activelor și unitățile de informații financiare;
 - consolidarea cooperării cu țările terțe.
- să se implice activ, în mod voluntar și în coordonare cu Comisia, în elaborarea unui plan de acțiune cuprinzător privind investigațiile financiare, în continuarea planului de acțiune adoptat în cursul președinției olandeze în 2016²¹;
- împreună cu Comisia și agențiile JAI, să consolideze cooperarea cu țările terțe în ceea ce privește desfășurarea investigațiilor financiare.

²¹ 10125/16.

INVITĂ COMISIA:

- să aibă în vedere consolidarea cadrului juridic relativ la gestionarea bunurilor indisponibilizate în vederea unei posibile confiscări ulterioare²², să includă principiul planificării în prealabil a confiscării, să acorde prerogative suplimentare birourilor de recuperare a activelor, de exemplu prerogative de indisponibilizare temporară de urgență preventivă în vederea prevenirii dispariției bunurilor;
- să aibă în vedere completarea unui astfel de cadru cu un acces direct, imediat și mai armonizat al birourilor de recuperare a activelor la diferite registre publice, cum ar fi cărțile funciare centrale, registrele centrale ale comerțului, registrele centrale ale vehiculelor sau registrele navale centrale;
- să găsească, cât mai curând posibil, o soluție temporară pentru administrarea tehnică a FIU.net, și să prezinte o propunere de soluție pe termen lung privind FIU.net sau succesorul său, care să asigure o cooperare eficientă între FIU-uri, dar și între FIU-uri și Europol, după caz²³;
- să aibă în vedere consolidarea în continuare a cadrului juridic în vederea interconectării mecanismelor centralizate naționale (registre centrale sau sisteme electronice centrale pentru recuperarea datelor) ale statelor membre în ceea ce privește conturile bancare, ceea ce ar accelera accesul la informații financiare, facilitând în același timp cooperarea transfrontalieră dintre autoritățile competente;
- să desfășoare, împreună cu statele membre și platforma FIU a UE, un proces de reflecție cu privire la un mecanism de coordonare și sprijin care să încurajeze și să faciliteze activitatea transfrontalieră a FIU-urilor, inclusiv cu privire la o posibilă legătură între acest mecanism și FIU.net sau succesorul său;

²² Articolul 10 alineatul (2) din Directiva privind confiscarea (2014/42) și recentul Regulament 2018/1805 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și a de confiscare.

²³ Astfel cum se prevede, de exemplu, la articolul 12 din Directiva privind utilizarea informațiilor financiare (2019/1153).

- fără a se aduce atingere prerogativelor statelor membre de a alege acel model de unitate de informații financiare care se potrivește cel mai bine sistemului lor juridic și administrativ, să analizeze în ce măsură măcar unele dintre aspectele activității FIU-rilor ar putea fi adaptate suplimentar, astfel încât să permită un schimb de informații mai eficient, după cum se prevede în DCSB, în Directiva (UE) 2019/1153 și în orice alt instrument relevant;
- să țină seama de prezentele concluzii ale Consiliului și de concluziile Consiliului privind cooperarea Europolului cu părți private în cadrul procesului său de evaluare a punerii în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/794, atunci când examinează practica schimbului direct de date cu caracter personal cu părți private;
- să evalueze necesitatea unui cadru juridic consolidat relativ la instituirea unor parteneriate public-privat relevante;
- să redemareze discuțiile cu statele membre cu privire la necesitatea unei limitări legislative a plăților în numerar la nivelul UE, astfel cum se prevede în comunicarea sa din 7 mai 2020 vizând un plan de acțiune privind prevenirea spălării banilor;
- să aibă în vedere necesitatea îmbunătățirii în continuare a cadrului juridic relativ la activele virtuale instituit prin cea de a cincea DCSB²⁴, de exemplu prin includerea monedelor virtuale care nu se pot schimba în monede fiduciare, realizându-se astfel o mai bună aliniere la prezentele recomandări ale GAFI.

INVITĂ EUROPOLUL:

- să exploateze la maximum potențialul nou-înființatului Centru european de combatere a criminalității economice și financiare, ca structură specifică de sprijinire a cooperării dintre autoritățile de aplicare a legii în lupta lor împotriva fraudelor, a spălării banilor, a corupției și a contrafacerii, promovând în același timp în mod sistematic recuperarea activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni în întreaga UE și în afara acesteia. Instituirea EFEC și sarcinile care îi revin acestuia ar trebui să fie reflectate în mod adecvat în resursele alocate Europolului;

²⁴ Directiva (UE) 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843.

- să înceapă lucrările pregătitoare în vederea încheierii unui acord de lucru privind cooperarea cu Parchetul European, pentru a-i sprijini activitatea de investigare și urmărire penală a infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale UE.

INVITĂ CEPOLUL:

- să continue să dezvolte și să pună în aplicare un portofoliu cuprinzător de formare pentru investigatorii financiari, în vederea obținerii unei înțelegeri mai coerente în ceea ce privește tacticile și tehnicile de investigare transfrontalieră întrebuițate de agenții însărcinați cu aplicarea legii din UE. Această sarcină trebuie îndeplinită în strânsă cooperare cu Europolul și cu alți actori relevanți în acest domeniu specific al criminalității și ar trebui să devină posibilă prin alocarea resurselor necesare către CEPOL, cu sprijinul Comisiei.
-